

מה שנאמר לרגל הכנסה ל'חידר' של אברהם נ"י בן הרה"ח חיים הי"ו מיליקובסקי י"א מרחשון תשפ"ד

יכול להיות, שהיום זה חשוב באמת להוסיף עוד ילד ועוד ילד [לת"ת], בפסוק (תהילים ח, ג) כתוב הרי "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז" והסוף של הפסוק הוא הרי "להשבית אויב ומתנקם" - זה יותר מעוד חייל ועוד חייל. הרמח"ל ב'דרך עץ חיים'¹ מדבר באריכות שדווקא הבל פה של ה'עוללים ויונקים' והילדים הוא בכוחו להכניע את ההיפך.

אני לא יודע אם אני צודק, אבל המשמעות הפשוטה של הפסוק ביחזקאל² (ג, ג) אומר לכאורה, שגם כל מה שנצרך בשביל שתהיה יכולת להיות פנוי לתורה ולהשיג תורה גם כן בא מכח התורה, בפסוק שם כתוב הרי "ויאמר אלי בן אדם בטנך תאכל ומעיך תמלא את המגילה הזאת אשר אני נותן אליך ואוכלה ותהי בפי כדבש למתוק", "בטנך תאכל" בפשטות הכוונה היא הסיפוק של כל מה שהגוף צריך לו כדי שהגוף יהיה במצב הטוב הנכון והראוי שיוכל לקבל, תמיד מעיים מורים על משהו פנימי, וגם את "מעריך" את פנימיות הנפש "תמלא" - לא תאכל אלא תמלא - "את המגילה הזאת", המגילה הזאת הרי רומזת על תורה, "אשר אני נותן אליך", "ואוכלה" אז זה מיד פעל "ותהי בפי כדבש למתוק", כלומר זה מיד פעל קודם את הפעולה שזה פועל על הדרגות הגופניות, זהו ה"תהי בפי כדבש למתוק", כלומר זה סיפק את כל הצורך הגופני, וממילא אפשר ללכת הלאה, אפשר להגיע ל"מעריך תמלא".

הסדר הרי מתחיל אם 'אין קמח אין תורה' ואח"כ 'אם אין תורה אין קמח', מהרבי רבי שמעון שלו' כתוב הרי, שכל תורה צריכה את הקמח שמתאם ומכוון לה, זה מתחיל עם קמח, ואחרי זה התורה שקונים מכח הקמח הראשוני משפיע קמח נעלה יותר ומזוכך יותר שיוכלו להגיע לדרגה גבוהה יותר של תורה, תוס' הרי מביאים בכתובות את המדרש ש'עד שאדם מתפלל שיכנסו דברי תורה לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו', דהיינו האוכל צריך להיות באופן שמתאים לתורה שאומרים להשיג. יכול להיות, שלכן זה יותר שייך באמת לביצה, חז"ל (ברכות מד:) אומרים הרי ש'כל שהוא כביצה, ביצה טובה הימנו', דהיינו כל מאכל שהוא בגודל של ביצה, ביצה יותר טובה ממנו - ביצה יותר מזינה.

הפסוק בישעי' (ג, ד-ה)³, לכאורה הפסוק רוצה לגלות שיש שני אופנים של השפעה של תורה. יש את ההשפעה של תורה שנפעלת מצד כוחות של העולם הזה, ויש השפעה של תורה שנפעלת דווקא מצד כח שהוא נעלה יותר וגבוה יותר מהכוחות העולם הזהים. הפסוק שם מתחיל עם "ה' אלקים נתן לי לשון לימודים לדעת לעות את יעף דבר", זה החצי הראשון של הפסוק, וההמשך של הפסוק הוא "יעיר בבוקר בבוקר יעיר לי אוזן לשמוע כלמודים", ואחרי זה יש את הפסוק השני "ה' אלקים פתח לי אוזן ואנכי לא מריתי אחר לא נסוגתי".

דהיינו, ההתחלה של הפסוק היא ההשפעה של תורה מצד הכוחות של העולם הזה, "ה' אלקים נתן לי לשון לימודים" - דהיינו לשון שיש לה את הכח להשפיע חכמה ותורה, לשון שבכוחה ללמד להשפיע ולהמשיך חכמה ותורה, אבל זה "לדעת לעות את יעף דבר", התרגום מתרגם את "יעף" מי שהוא משתוקק ומולהב לתורה - 'צדיקא דמשלהן לפתגמי אוריתא' הוא לשון התרגום, ה"לשון למודים" פועל שיוכלו ללמד את אלו שיש להם את התשוקה לתורה את ה'ברען' לתורה את הזיכוך שנצרך לקבל תורה, להם אפשר להשפיע תורה גם עם "לשון לימודים" של העולם הזה, "לדעת לעות" - "לעזות" הכוונה לקבוע זמן - לשון של 'עתיים' - "את יעף דבר".

שאלה: מה זה "לשון לימודים"? **תשובה:** "לשון לימודים" זה לשון שיכולה ללמד. **שאלה:** זה מתייחס למי שלומד? **תשובה:** למי שמלמד. "ה' אלקים נתן לי" - הנביא אומר שהרבש"ע נתן לו "לשון לימודים" לשון שבכוחה להשפיע ללמד ולהנחיל את ה"לימודים" את החכמה ואת התורה, אבל למי? "לדעת לעות את יעף דבר" למי שיש לו את התשוקה לתורה ואת הזיכוך לתורה. **שאלה:** וזה כח השפעה של העולם הזה? **תשובה:** "לשון לימודים" זה כח השפעה של העולם הזה, הלימודים שנפעלים מכח כח הדיבור האנושי מיוחסים לעולם הזה.

¹ וז"ל שם: 'באותו הזמן העוונות אינם נחשבים, והתורה אדרבה היא חשובה יותר, והוא ענין הבל פיהם של תינוקות, וההבל משבית הסיטרא אחרא לגמרי, וזהו "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז" - להשבית אויב', וכו', והנה בזמן הזה, שהוא הרחק הערלה, ההבל היוצא מפיו הוא מכניע סיטרא אחרא ושוברה שבירה גדולה, וחוזר וממשיך הכח של התורה שקיבל בראשונה קודם שנולד. וכו', והקדוש ברוך הוא עושה בסיס לתורה מזה ההבל שאין בו חטא ובו התורה מתחזקת, כי כבר הוא מוכן לזה להמשיך כח התורה כנאמר למעלה. וזהו "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז" - והוא ממש "יסדת", וזהו "למען צורריך" - שהם הערב רב "להשבית אויב" - שהוא הסיטרא אחרא, "להשבית" ממש'.

² על הביצה כותבים את הפסוק מיחזקאל (ג, ג) "ויאמר אלי בן אדם בטנך תאכל ומעיך תמלא את המגילה הזאת אשר אני נותן אליך ואוכלה ותהי בפי כדבש למתוק".

³ על העוגה כותבים את הפסוק מישעי' (ג, ד-ה) "ה' אלקים נתן לי לשון לימודים לדעת לעות את יעף דבר יעיר בבקר בבקר יעיר לי אוזן לשמוע כלמודים. ה' אלקים פתח לי אוזן ואנכי לא מריתי אחר לא נסוגתי".

וההמשך של הפסוק, זה ההשפעה של תורה לאלו שעוד לא אווזים בדרגה הזאת, שזה נפעל באמת מצד כח גבוה יותר מהעולם הזה, "יעיר בבוקר בבוקר יעיר לי אווז" - התרגום מתרגם שכל בוקר הרבש"ע מעורר את הנביאים - "יעיר בבוקר בבוקר" - לפעול את ההתעוררות של כח השמיעה של אלו שעוד לא הגיעו לרמה ולמדרגה שמתאימה לקנין של תורה, לפעול בהם את ה"לשמוע כלמודים", וזה נפעל מצד כח יותר גבוה, זה ההמשך של הפסוק, הפסוק השני - "ה' אלקים פתח לי אווז" לקבל את הכח האלוקי שנשפע, "אנכי לא מריתי אחור לא נסוגותי" זה להיות מוכן להוריד את עצמי ולרדת עד למטה למטה.

חז"ל אומרים הרי ש'סימנא מילתא היא', זה הרי סימן לכל הדברים האלו - מה שעושים, שזה באמת יפעל את הפעולה שלו באופן מלא ומושלם גם למעלה וגם למטה.

שאלה: התורה נותנת כח גם לקמח הראשוני? **תשובה:** ככה משמע כאן, כן. **שאלה:** "ויאמר אלי בן אדם בטנך תאכל" זה ע"י הכח של תורה? **תשובה:** כן, "בטנך תאכל את המגילה הזאת, ואוכלה ותהי בפי כדבש למתוק". **שאלה:** דהיינו עוד לפני תורה יש "בטנך תאכל ומעיך תמלא" מכח התורה? **תשובה:** כן, וזה מביא אח"כ לרמה יותר גבוהה של "בטנך תאכל". **שאלה:** "ותהי בפי כדבש למתוק" זה הדרגה הראשונה? **תשובה:** כן "ואוכלה" ו"ותהי בפי" מיד כשזה נגע בפה. **שאלה:** זה הדרגה הראשונה, זה הקמח הראשון? **תשובה:** כן, ומכח זה מגיעים ל"מעריך תמלא", ואחרי זה יש דרגות שיותר גבוהות משניהם. **שאלה:** אבל זה כתוב לפני "ואוכלה"? **תשובה:** "בטנך תאכל" זה ציווי, ו"ואוכלה" מכח הציווי, "ותהי בפי" כבר "כדבש למתוק", זה כבר פעל את ההכנה הראשונה. **שאלה:** יש עבודה ראשונית בקמח הראשון? **תשובה:** כן, הנכונות וההתחלה. **שאלה:** הנכונות לגשת לקבל את הכח בשביל ללמוד? **תשובה:** כן.

שאלה: לפסוק הראשון יש שייכות דווקא למזונות? **תשובה:** דגן הרי נותן את הכח של דעת - 'אין התינוק קורא אבא עד שיטעום טעם דגן' (ברכות מ.), ודעת הרי כולל גם דבקות וגם ידיעה, יש את הכח הראשוני את הידיעה הראשונה, גם את החלק הראשון של השתקקות וגם את הדעת הפשוטה הדעת של הבריאה.

אד"ש שאל את בנו: לימוד של האותיות גם נחשב ללימוד תורה, או שזה רק הכנה? **שאל את מחותנו:** ללמד את האותיות נקרא ממש ללמד תורה? כיון שהאותיות הם חלק מהתורה. **ואמר:** איני יודע את הביאור בזה, אבל אומרים בשם הרבי רבי בונים שהוא אמר שמלמדים אותו אותיות. **חזר שוב לבנו:** הרבי רבי בונים אמר שמלמדים אותו - כנראה מלמעלה - אותיות. סתם בן אדם רגיל כשהוא מדבר - כשהוא אומר משהו כשהוא לומד משהו - הוא לא מתייחס לאותיות, הוא מתייחס רק למילים. **שאלה:** אבל המילה מורכבת מאות? **תשובה:** כן, אבל כשאתה אומר את המילים אתה לא מתייחס לאותיות, אתה לא שם לב איזה אות יש כאן, רק מילה נותנת לך משמעות אבל אות לא. ומסתמא באותיות גם יש משמעות, הם מרכיבות את המילה כמו שמילים מרכיבות משפט.

שאלה: זאת אומרת שזה חלק מהתורה? **תשובה:** כן, אבל זה כשקולטים את המשמעות, למשל דוגמא חז"ל דורשים דרשה מאות, אז בטח שזה תורה, המשמעות של האות. **שאלה:** בכל השפות אין משמעות, לאות זה רק בשביל להרכיב מילה, אבל בלה"ק לכל אות יש פירוש. **תשובה:** נכון, אבל כשמלמדים את הילד הרי לא מלמדים אותו את זה, מלמדים אותו את הצורה של האות ואת ההיגוי של האות, אבל יכול להיות שגם זה תורה. **שאלה:** ההיגוי של האות הרי לא מתבטא במילה? **תשובה:** למה? רק ההיגוי של האות, ב"ואהבת" אתה אומר נ שזה ההיגוי של האות.

בברכה: שתהיה לך הצלחה אמיתית וסייעתא דשמיא בהתחלה הקשה וגם בהמשך. בפסוק כתוב (בראשית יח, יט) על אברהם אבינו "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו", מהרבי רבי מנחם כתוב - זה כתוב במשמיע שלום (ח"א סד ע"ב) - שזו היתה הסיבה העיקרית לחיבה של הרבש"ע את אברהם אבינו - "כי ידעתיו למען אשר יצוה". (הראה בפנים ו'הנה בפה רבה העזובה ר"ל בענין היאוש ח"ו בכח החינוך עד ..., והנה הוא העיקר הגדול ותכלית האמת, וכאשר היה מרגלא בפומא דכ"ק אאמו"ר זצ"ל"ה זי"ע ועכ"ל"ה ההערה דזה המאמר דכי ידעתיו (בראשית יח, יט) מדגישה התורה הכח הזה דייקא ד'למען אשר יצוה' (שם) שזאת הוא הרצון המעל').

בברכה לילד: שיהיה לך את הסיוע האלוקי להצליח בכל מה שילד יהודי צריך, שהרבש"ע יספק לך את כל מה שנצרך לזה גם בגשמיות וגם ברוחניות גם בחכמה וגם בדעת.